

УДК 725.85

В.А.Ніколаєнко,
доктор архітектури, професор,
А.В. Зауральська,
аспірант Полтавський національний технічний університет
ім. Юрія Кондратюка

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ БАЗ ФУТБОЛЬНИХ КЛУБІВ

Анотація: до Євро-2012 в складі загальної інфраструктури необхідно побудувати нові та реконструювати існуючі навчально-тренувальні бази футбольних клубів України. У дослідженні визначено особливості функціональної структури навчально-тренувальних баз футбольних клубів.

Ключові слова: навчально-тренувальна база (НТБ), футбольний клуб, Європейський Союз Футбольних Асоціацій (УЄФА).

Вступ. Фізкультурно-спортивні послуги використовуються суспільством для різнобічного фізичного й духовного розвитку, зміцнення здоров'я, профілактики захворювань, формування здорового способу життя, продовження творчого довголіття, розумної й цікавої організації відпочинку населення. Спорт високих досягнень є найвищою фазою розвитку масової фізичної культури, що є запорукою здоров'я нації, підлітків, юнацтва. Для підготовки спортсменів високого рівня необхідні відповідні умови – сучасні навчально-тренувальні бази. Особливої актуальності тема набуває у зв'язку з проведенням в Україні Чемпіонату Європи з футболу у 2012 році, до якого в складі загальної інфраструктури необхідно побудувати нові навчально-тренувальні бази, які мають відповідати вимогам УЄФА.

Необхідно визначити особливості функціональної структури навчально-тренувальних баз футбольних клубів.

Аналіз відомих досліджень у даній області. Досліджень архітектурно-планувальної організації навчально-тренувальних баз футбольних клубів в Україні та СНД не проводилося. Питання розвитку та типології фізкультурно-спортивних комплексів розкрито у дисертаційній роботі Зобової М.Г. «Принципы архитектурно-градостроительного проектирования и модернизации физкультурно-спортивных комплексов (на примере городского округа Самара)» [1,2].

Постановка задачі. Дослідження особливостей функціональної структури навчально-тренувальних баз футбольних клубів.

Навчально-тренувальна база (НТБ) – це відокремлена територія, на якій розташовано спортивні й допоміжні споруди та будівлі, необхідні для проживання, тренування, відновлювання й відпочинку спортсменів, тренерів та обслуговуючого персоналу.

Приватні власники футбольних НТБ, як правило, мають технічну можливість – вільні площі для проживання, спортивні споруди, що не використовуються цілорічно для власних потреб, – за помірну орендну плату надавати спортсменам з інших видів. Тому розвиток НТБ професійних футбольних клубів міг би бути взаємовигідним як для приватних власників, так і державних структур. НТБ футбольних клубів в умовах недостатнього фінансування з боку держави можуть стати своєрідними осередками, де проводиться підготовка спортсменів світового рівня, збірних команд України з різних видів спорту. Державні спортивні структури не мають змоги, особливо в умовах фінансової кризи, створювати та утримувати спеціалізовані спортивні бази. Розроблено типи НТБ на основі їх функціональної структури. Вони класифікуються як мультифункціональна, універсальна, кооперована, клубна, спеціалізована футбольна НТБ.

Мультифункціональна НТБ передбачається для використання основним складом команди, молодіжним (дублюючим) складом, другою та третьою клубними командами, дитячою футбольною академією, клубними жіночими командами, для підготовки національних збірних команд з інших видів спорту, підготовки олімпійського резерву, для використання національними збірними командами інших країн.

Універсальна НТБ передбачає підготовку основного складу команди, молодіжного складу, другої та третьої клубних команд, заняття дитячої футбольної академії, жіночих команд. На базі можуть розташовуватись національні збірні команди з інших видів спорту і здійснюватися підготовка олімпійського резерву.

Кооперована НТБ розрахована на користування кількома футбольними клубами, що розташовуються в одному місті чи області. Існує можливість кооперування двох або більше футбольних клубів для будівництва НТБ, розрахованої на спільне користування. Може використовуватись основними та молодіжними складами, другими складами команд, дитячими футбольними школами.

Клубна НТБ розрахована на користування різними за спортивним напрямом командами одного спортивного клубу. Використовується основними, молодіжними складами, другими і третіми складами команд із футболу, для занять іншими видами спорту, що розвиваються у складі спортивного клубу.

Функціональна структура будівель та споруд визначається видами спорту, що культивуються у спортивному клубі.

Спеціалізована футбольна НТБ розрахована на користування одним футбольним клубом, використовується основним і молодіжним складом команди, за наявності – другим та третім складом команди, дитячою футбольною школою.

Спільним для всіх типів НТБ є наявність таких функціональних блоків: адміністративного, медичного, житлового, допоміжного, відновлювального (включає фізіотерапевтичний комплекс, відділення трансфузіології та еферентної терапії, SPA-блок, рис.1 і 2).

Рисунок 1. – Схема функціональної структури типової НТБ в Україні.

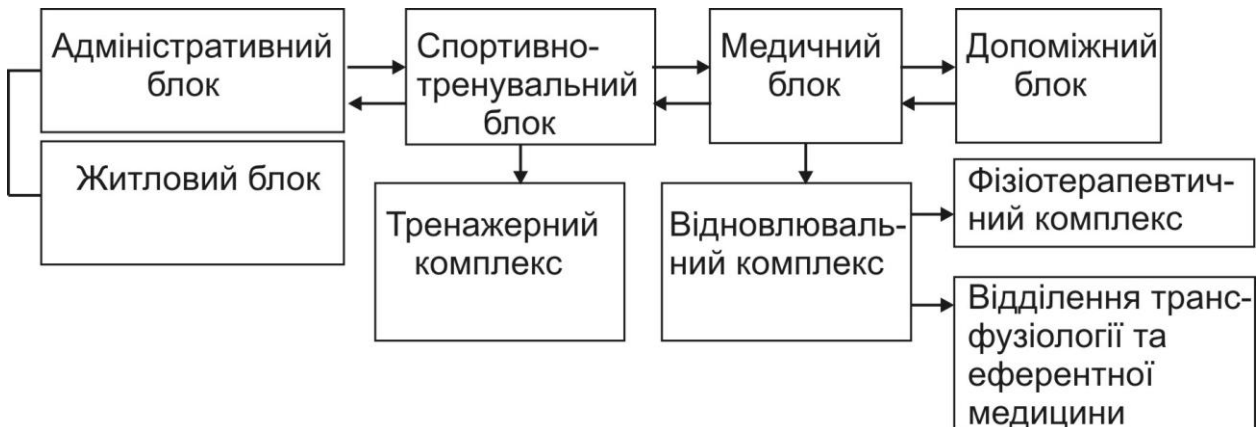

Рисунок 2. – Схема функціональної структури оптимальної НТБ.

Адміністративний блок залежить від бюджету футбольного клубу, кількості адміністративного, тренерського та допоміжного персоналу. В складі адміністративного блоку мають бути адміністративні приміщення, кабінети президента та віце-президентів, селекційна служба, наукова лабораторія, ресторани, кафе, бари, музей клубу, бібліотека та відеотека, інтернет-кафе,

серверна, конференц-зали, кінозали, зали для теоретичних занять, тренерські, кімнати психологічної розгрузки тощо.

Для підтримання гарної фізичної форми, відновлювання спортсменів після високих навантажень та спортивних травм необхідні сучасні методи медичного контролю, проведення лікування, забезпечення відновлювальними та релаксаційними процедурами, оптимізація фізичного та психологічного стану спортсменів. Медичне обслуговування переважної більшості професійних футбольних команд та науково-методичне забезпечення не дозволяє, внаслідок низької матеріальної оснащеності навчально-тренувальних баз та невисокого професійного рівня медичного персоналу, проводити ефективну цілеспрямовану роботу по досягненню та підтриманню оптимальної фізичної форми спортсменів. У медичному блоці розташовані кабінети лікарів, фізіотерапевтичний комплекс, рентген-кабінет, медична бібліотека і лабораторії: клінічна, бактеріологічна, хімічна, лабораторія допінг-контролю, лабораторія трансфузіології та еферентної медицини. Блок устаткований комп'ютерним томографом, обладнанням для фіксації переломів кісток. Окрім надання медичної допомоги, в медичному блоці проводиться постійне обстеження спортсменів та їхнього фізичного стану. Місткість медичного блоку також може варіюватись від мінімального набору обов'язкових послуг та процедур до науково-дослідницьких лабораторій. Найважливішим фактором для спортсменів є гарна фізична форма. Для цього рекомендується впровадження сучасних медичних та оздоровчих технологій, які можна поєднати в єдиний відновлювальний комплекс. Він складається з фізіотерапевтичного комплексу та відділення трансфузіології. До фізіотерапевтичного комплексу відносяться такі приміщення: процедурні кабінети, реабілітаційні палати, кабінети загального оздоровчого масажу, сауна, плавальний басейн, приміщення для водо- та грязьолікування, інгаляторій. Сучасним кроком є впровадження відділення трансфузіології та еферентної медицини. Відділення трансфузіології має у своєму розпорядженні необхідну клінічну та матеріальну базу для надання всіх видів еферентної допомоги, використовуючи світовий досвід і сучасні технології.

Спортивний блок дозволяє проводити цілорічну навчально-тренувальну роботу з командами майстрів, дублюючого складу, другої та третьої команд клубу, тут же можуть займатися команди різних вікових категорій футбольної академії одночасно за будь-яких погодних умов. В спортивних залах проводяться тренування з допоміжних для футболістів видів спорту: легкої атлетики, гімнастики, регбі, баскетболу тощо. Плавальний басейн необхідний в першу чергу для спортсменів, що відновлюються після травм. Тенісні корти з трав'яним, хардовим та ґрунтовим покриттям використовуються як за прямим

призначенням, так і для гри в теніс-бол. У тренажерному комплексі футболісти розвивають різні групи м'язів та відновлюють фізичний стан після травм. Набір та кількість спортивних споруд залежить від ступеня розвитку футбольного клубу, кількості клубних команд, місткості ДЮСШ та, в цілому, бюджету ФК.

Набір приміщень житлового блоку передбачає вимоги до 3, 4 та 5-ти зіркових готелів з відповідним складом обслуговуючих та допоміжних приміщень. При цьому обов'язково мають бути одно- та двомісні житлові кімнати, загальною кількістю не менше, ніж на дві команди. Допоміжний блок передбачає наявність пральні, хімчистки, ремонтних майстерень.

Висновок. Визначена функціональна структура навчально-тренувальних баз футбольних клубів, на основі якої розроблено типи НТБ. Бази класифікуються як мультифункціональна, універсальна, кооперована, клубна, спеціалізована футбольна НТБ.

Література

1. Зобова М.Г. Принципы архитектурно-градостроительного проектирования и модернизации физкультурно-спортивных комплексов: автореф. дис. канд. арх.: спец.18.00.02. – Архитектура зданий и сооружений/ М.Г. Зобова. – Нижний Новгород, 2009. – 21 с.
2. Зобова, М.Г. Основные принципы формирования физкультурно-спортивных комплексов в современных социально-экономических условиях (на примере опыта зарубежных стран) / М.Г. Зобова // Вестник СГАСУ: Современные проблемы архитектуры, градостроения и дизайна. - Выпуск № 3, часть 1. - Самара, 2008.– С. 354-359.

Аннотация

К Евро-2012 в составе общей инфраструктуры необходимо построить новые и реконструировать существующие учебно-тренировочные базы футбольных клубов Украины. В исследовании определены особенности функциональной структуры учебно-тренировочных баз футбольных клубов.

Ключевые слова. Учебно-тренировочная база (УТБ), футбольный клуб, Европейский Союз Футбольных Ассоциаций (УЕФА).

Annotation

It is necessary to build and reconstruct the study and training bases of Ukrainian football clubs in structure of general infrastructure before EURO 2012 championship. The study identified features of the functional structure of study and training bases of football clubs.

Keywords: study and training bases (STB), football club, the Union of European Football Associations (UEFA).